

III. Koniugacja I - indicativus, infinitivus, imperativus praesentis activi; rodzajnik.

1. Koniugacja I - praesens activi

INDICATIVUS PRAESENTIS ACTIVI

	SINGULARIS	PLURALIS
1.	- Ω λέγ-ω	- Ο- ΜΕΝ λέγ-ο-μεν
2.	- ΕΙΣ λέγ-εις	- Ε- ΤΕ λέγ-ε-τε
3.	- ΕΙ λέγ-ει	- ΟΥΣΙ(Ν) λέγ-ουσι(ν)

INFINITIVUS PRAESENTIS ACTIVI

- ΕΙΝ λέγ-ειν

IMPERATIVUS PRAESENTIS ACTIVI

	SINGULARIS	PLURALIS
2.	- Ε λέγ-ε	- Ε- ΤΕ λέγ-ε-τε
3.	- Ε- ΤΩ λέγ-έ-τω	- Ο- ΝΤΩΝ λέγ-ό-ντων

⇒ Koniugacja pierwsza nosi także nazwę koniugacji tematycznej, ponieważ we wszystkich formach praesentis (czasu teraźniejszego) między tematem a końcówkami występuje samogłoska tematyczna (spójka): przed -μ -ν jest to ο; przed -σ -τ jest to ε.

⇒ Akcent w koniugacji w zasadzie cofa się jak najdalej od końca. Na tyle jednak, na ile pozwalają mu na to zasady akcentowania.

⇒ Przeczeniem w indicativie jest οὐ (οὐκ, οὐχ), w imperativie zaś μή.

2. Rodzajnik

- męski

	SINGULARIS	PLURALIS
NOMINATIVUS	ὁ	οἱ
GENETIVUS	τοῦ	τῶν
DATIVUS	τῷ	τοῖς
ACCUSATIVUS	τόν	τούς
VOCATIVUS	ὦ	ὦ

- nijaki

	SINGULARIS	PLURALIS
NOMINATIVUS	τό	τά
GENETIVUS	τοῦ	τῶν
DATIVUS	τῷ	τοῖς
ACCUSATIVUS	τό	τά
VOCATIVUS	ὦ	ὦ

- żeński

	SINGULARIS	PLURALIS
NOMINATIVUS	ἡ	αἱ
GENETIVUS	τῆς	τῶν
DATIVUS	τῇ	ταῖς
ACCUSATIVUS	τήν	τάς
VOCATIVUS	ὦ	ὦ

⇒ Rodzajnik z pochodzenia jest zaimkiem wskazującym. W dialekcie attyckim zachował swe pierwotne znaczenie w niektórych zwrotach:

- ὁ μὲν ὁ δὲ - jeden drugi
- τὸ καὶ τὸ - to i tamto
- πρὸ τοῦ - przedtem
- ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ - ten zaś, ta zaś, to zaś

⇒ Rodzajnik dodany do wyrazu nadaje mu znaczenie rzeczownikowe, np.:

- σοφός / ὁ σοφός - mądry / mędrzec
- ἐμός / τὰ ἐμά - mój / to, co moje
- καλός / τὸ καλόν - piękny / to, co piękne
- ἐκεῖ / οἱ ἐκεῖ - tam / ci tam
- νῦν / οἱ νῦν - teraz / ci teraz (współcześni)
- λέγειν / τὸ λέγειν / τοῦ λέγειν - mówić / mówienie / mówienia

3. Ćwiczenia

a) Odmień poniższe wyrazy w indicativie i imperativie, podaj infinitivus.

χαίρω (cieszę się), ἀγγέλλω (oznajmiam), ἔχω (mam), ἀκούω (słucham)

b) Przetłumacz. Zamień na liczbę przeciwną.

1. πίπτεις 2. χαίρει 3. ἐλπίζετε 4. λέγουσιν 5. ἀκούεις 6. πιστεύει 7. ἀκούομεν 8. λέγετε 9. γράφουσιν
10. ἀκούω καὶ γράφω 11. οὐ πιστεύεις 12. οὐκ ἀκούει 13. οὐχ ὄραω 14. οὐκ ἀκούει ἀλλὰ λέγει 15.
οὐ λέγομεν ἀλλὰ γράφομεν 16. οὐκ ἀκούετε, ἀλλὰ λέγετε 17. οὐχ ἦκει 18. ἀκούουσι καὶ
πιστεύουσιν 19. οὐ μανθάνεις 20. χαίρομεν 21. εἶ μανθάνετε 22. οὐ γράφουσιν καὶ οὐκ ἀκούουσιν

ἀκούω	słyszę, słucham	λέγω	mówię
ἀλλά	ale	μανθάνω	uczę się
γράφω	piszę	ὄραω	widzę
εἶ	dobrze	πίπτω	upadam
ἐλπίζω	mam nadzieję	πιστεύω	wierzę
ἦκω	przychodzę	χαίρω	cieszę się
καί	i		

c) Przetłumacz. Zamień na liczbę przeciwną.

1. μάνθανε 2. μὴ λέγε 3. ἀκούετε καὶ γράφετε 4. μὴ λεγέτω ἀλλ' ἀκουέτω 5. μὴ λεγόντων, ἀλλὰ
μανθανόντων 6. μὴ ἄκουε μηδὲ πίστευε 7. οὐκ ἀκούω οὐδὲ πιστεύω 8. μὴ ἀκουέτω μηδὲ πιστευέτω
9. οὐκ ἐθέλομεν ἀκούειν, ἀλλὰ λέγειν 10. ἐθέλεις μανθάνειν; 11. οὐ χαίρετε 12. μὴ γράφετε

ἐθέλω chcę οὐδέ, μηδέ i nie

d) Wstaw przeczenie.

1. ἄκουε 2. γράφετε 3. πιστευέτω 4. ἦκω 5. λέγομεν 6. ἐθέλουσιν 7. ἀγγέλλεις
8. ἐχόντων 9. ὁμολογέω 10. ὄραω

e) Rodzajnik zamień na liczbę przeciwną.

1. τῶ 2. ταῖς 3. ὁ 4. τά 5. αἱ 6. τῆ 7. τό 8. τῶν 9. τούς 10. τοῦ 11. τάς 12. τόν 13. τήν 14. τῆς 15. οἱ

f) Podaj w pozostałych rodzajach.

1. τοῖς 2. τῶ 3. ἡ 4. τάς 5. αἱ 6. τῶν 7. τόν 8. τοῦ

g) Przetłumacz.

1. ὁ μὲν λέγει, ὁ δὲ ἀκούει 2. τὸ μὲν γράφει, τὸ δὲ μανθάνει 3. ὁ φιλόσοφος λέγει, ἡ δὲ ἀκούει 4. ὁ σοφὸς γράφει, ἡ δὲ μανθάνει 5. τὸ γράφειν 6. τοῦ χαίρειν 7. οἱ ἐκεῖ λέγουσιν 8. οἱ νῦν ἐλπίζουσιν 9. τὰ ἐμὰ ὄραω 10. ἡ μὲν πίπτει, ἡ δὲ χαίρει